

sårbar sømråder er koncentreret i et bælte i den sydvestlige del. Uden at tage hensyn hertil beregnes den økonomiske gevinst for de øvrige nordiske lande til at være af størrelsesordenen 150 millioner kr. (heraf ca. 80 mill. for Sverige og 60 mill. for Norge).

Til disse besparelser på i alt ca. 750 millioner kr. skal endelig lægges værdien af, at der i de næste år investeres 3-4 milliarder kr. i anlæg til røggasafsvovling. Da Danmark i forvejen hører til en af verdens førende nationer på dette felt, kan ordrene utvivlsomt placeres hos danske firmaer. Dette vil medføre en betydelig støtte til eksport af miljøteknisk udstyr med de deraf følgende gevinster for økonomi og beskæftigelse.

Overordnede energi- og miljøpolitiske perspektiver

Den investering i røggasafsvovlingsanlæg, der forudsættes at være følgen af nærværende forslag, vil medføre store energipolitiske fordele for Danmark i form af en øget fleksibilitet over for det internationale kulmarked.

Efterspørgslen på kul med lavt svovlindhold er hastigt voksende på internationalt plan. Danmark kan derfor snart blive tvunget til at importere kul med et højere svovlindhold end det nuværende (gennemsnitligt 1,2 pct. svovl). I denne situation medfører tilstedeværelsen af afsvovlingsanlæg på blot en del af elværkerne en række fordele. 1) Større forsyningssikkerhed og valgfrihed. Vi kan aftage de kul, vi finder mest fordelagtige, uanset om de indeholder meget eller lidt svovl. F.eks. vil det gøre det lettere for elværkerne at undlade indkøb af de svovlfattige kul fra Sydafrika og derved følge folketingets henstilling fra maj 1978 (senest fornyet 20. januar 1983) om at afvikle kulimporten fra Sydafrika inden 1990. 2) Økonomiske fordele. Kul med høje svovlprocenter er forholdsmæssigt billigere end de svovlfattige kul. Økonomien af afsvovlingsanlæggene forbedres også, idet afsvovling af kul med f.eks. 2,5 pct. svovl kun koster ca. 1/3 mere end afsvovling af kul med det halve svovlindhold. 3) Færre overgangsproblemer, idet vi i en periode kan forbrænde alle kul med højt svovlindhold i kraftværker med afsvovlingsanlæg. De svovlfattige kul, der kan skaffes, kan da forbeholdes gamle og små værker, hvor afsvovling ikke er rentabel. 4) De kul med højt svovlindhold, der tilbydes på det internationale kulmarked, indeholder gennemgående mindre aske end de kvaliteter, der nu købes. Vi opnår derved både en bedre nyt-

tevirkning og en mindre mængde af produkter, der skal deponeres.

Ifølge miljøministeriets bidrag til Energiplan 1981 vil man foretrække den miljøteknologi til afsvovling, der giver de mindste miljø- og sundhedsmæssige problemer med affaldsprodukter, der ikke kan genanvendes. Specielt har omlægningen fra olie- til kulfyring ført til en voldsom vækst i mængden af flyveaske, hvoraf det kun er muligt at genanvende en mindre del. I denne forbindelse frembyder den tørre røggasafsvovling store fordele, idet den kan styres således, at der opstår et kompakt produkt bestående af flyveaske, svovlholdigt affald og overskud af base. Modsat de nu anvendte metoder kan dette landdeponeres uden risiko for udvaskning af de fleste tungmetaller, fordi disse bindes som tungtopløselige forbindelser i det basiske produkt.

Emissionsgrænser i udlandet

I det øvrige Europa, specielt i vore nabolande Vesttyskland og Sverige, foregår der for øjeblikket en betydelig aktivitet for at nedbringe emissionen af SOx fra kraftværker.

I Sverige kommer det første afsvovlingsanlæg i drift i Södertälje om kort tid. Der gælder for øjeblikket ret lempelige grænser for emission af svovl, der er forskellige for Syd- og Nordsverige, fordi det er i Sydsverige det mest sårbare miljø findes. ELSAM konkluderer i afsvovlingsrapporten, at man kan vente nye og skærpede krav fra den svenske riksdag om kort tid. De nuværende grænser forventes ændret til krav svarende til 75 pct. afsvovling af kul med 1 pct. svovl (92 pct. afsvovling af kul med 3 pct. svovl).

I Vesttyskland er nu 7 ud af 90 store kraftværker udstyret med afsvovlingsanlæg. Lægger man hertil de afsvovlingsanlæg, der er under opførelse, når man til, at knap 1/3 af den samlede kraftværkskapacitet er dækket. Kravene til SOx-emissionen er til stadighed blevet skærpet siden 1974, hvor den nødvendige rammelovgivning (Bundes-Immisionsschutzgesetz) blev vedtaget. Siden 1980 har kraftværker over 175 MWel skullet begrænse emissionen til 650 mg/Nm³, og ved en regeringsbeslutning af september 1982 godkendtes en skærpeelse (Verordnung über Grossfeuerungsanlagen), der snart ventes godkendt også af Bundestag og Bundesrat. Efter denne skal både ny og gamle (ikke-udslidte) kraftværker begrænse SOx-emissionen svarende til 84 pct. afsvovling af kul med 1 pct. svovl (95 pct. afsvovling af kul med 3 pct. svovl).